

Βρίσκεται πλησίον των χωριών "Βρύσες & Μουριατάδα" του δήμου Τριφυλίας νομού Μεσσηνίας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Μοναστήρι της **Παναγίας της Κατσιμικάδας (αφιερωμένο στη μνήμη της Γέννησης της Θεοτόκου)** είναι ένας χώρος ειδυλλιακός, με μοναδική φυσική ομορφιά, που σε τραβάει κοντά του σαν μαγνήτης και θέλεις ν' ανεβείς για να προσκυνήσεις τη χάρη της Παναγιάς.

Το μοναστήρι της Παναγιάς Κατσιμικάδας ανήκει στο χωριό Μουριατάδα του Δήμου Τριφυλίας χτισμένο στο βουνό Αιγάλεω ή Ψυχρό σε υψόμετρο 650μ. έχει θέα το Ιόνιο πέλαγος.

Ένα περιβόλι του Θεού, μια γωνιά του Παραδείσου, ένα κομμάτι της Εδέμ, είναι ο χώρος της Κατσιμικάδας.

Από το μπράτσο του εκατοχρονίτη και πλέον πλατάνου κρέμονται δυο καμπάνες. Η πιο μεγάλη φέρνει πάνω της τη χρονολογία 1880.

Λίγα μέτρα πίσω απ' το ιερό, να' την η πηγή. Η βρυσομάνα, που ολοχρονίς πλούσιο και γάργαρο δίνει το νερό της. Ένα νερό δροσιστικό, που το πίνεις και το χαίρεσαι, που χωνεύει «σίδερα», όπως όλοι έχουν προσέξει κι έχουν παραδεχτεί. Πίνεις, ξεδιψάς και ξαναπίνεις. Ευλογία Θεού!

Στο πάνω μέρος, υπάρχει σύγχρονος ξενώνας για τη διαμονή προσκυνητών.

Ο ΘΡΥΛΟΣ για την ΟΝΟΜΑΣΙΑ της ΜΟΝΗΣ

Ο θρύλος για την ανεύρεση της Ιεράς Εικόνας της Παναγίας της Κατσιμικάδας και για την ονομασία της έχει ως εξής:

Κάποτε, στα παλιά τα χρόνια, στην περιοχή που σήμερα είναι χτισμένο το Μοναστήρι, έβοσκαν κοπάδια από γίδια. Μια κασικάδα (θηλυκό κασίκι) ξέκοβε απ' το υπόλοιπο κοπάδι, χωνόταν στη βατουλιά, όπου υπήρχε η πηγή, για να πιει νερό και βέλαζε. Αυτό έγινε πολλές φορές, οπότε ο τσοπάνης υποψιάστηκε πως κάτι συμβαίνει. Μπήκε μαζί με άλλους τσοπάνηδες στη βατουλιά και είδαν την κασικάδα να βελάζει μπροστά στη μισοχωμένη εικόνα της Παναγίας. Έτσι βρήκαν την εικόνα.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, η κασικάδα ξέκοβε απ' το κοπάδι, πήγαινε στην πηγή, που μόνη την είχε ανακαλύψει και γύριζε πάλι στο κοπάδι με βρεγμένο το μούσι της. Την παρακολούθησε από κοντά ο τσοπάνης, μπήκε και αυτός στην πηγή, που δεν την ήξερε ως

τότε, και βρίσκοντας την πηγή, επικαλέσθηκε τη βοήθεια και άλλων τσοπάνηδων, για να τη σκάψει και να τη διευρύνει. Έτσι βρέθηκε η εικόνα της Παναγίας.

Απ' την κατσικάδα ή απ' το κασιόκι (μου) και την κατάληξη του υποκοριστικού - κάδα, έγινε το Κατσιμικάδας, κατά το Λεντεκάδα, Μουριατάδα, Σαρακινάδα, Φαρακλάδα, Μεταξάδα, Βλασάδα κ.α.

Η εικόνα αυτή της Παναγίας της Κατσιμικάδας, που κατά την παράδοση βρέθηκε απ' τον ποιμένα της περιοχής, δεν υπάρχει. Πολλοί Μουργιαταδοκαρβουνάιοι - αναμέσά τους και ιερείς - ισχυρίζονται πως η εικόνα αυτή, σε κάποιο «χαλασμό» απ' τους Τούρκους «πέρασε» στα Εφτάνησα. Μιλούν για τη Ζάκυνθο. Ποιος να ξέρει; Και πού πια να την αναζητήσει κανείς...

ΙΣΤΟΡΙΑ της ΜΟΝΗΣ

Πότε χτίστηκε το Μοναστήρι της Κατσιμικάδας δε μας είναι γνωστό. Δεν υπάρχουν γραπτά κείμενα και γραπτές μαρτυρίες που να μας κάνουν λόγο για την αρχή του. Το ξεκίνημά του, το πρώτο καμπανοχτύπημά του χάνεται στα βάθη του χρόνου.

Το Μοναστήρι υπήρχε κατά τους δίσεχτους και μαύρους χρόνους της ξενοκρατίας (Ενετοκρατίας - Τουρκοκρατίας) και πολλές φορές, χρησίμευε ως καταφύγιο των κλεφτών.

Κάπου στον 10ο αιώνα, πρέπει να τοποθετηθούν οι ρίζες του Μοναστηριού. Η παράδοση λέει πως το Μοναστήρι καταστράφηκε για πρώτη φορά το 1230.

Την εποχή της Β' Ενετοκρατίας, όπως φαίνεται απ' τα αρχεία Γκριμάνι, η Μονή της Κατσιμικάδας και καλόγερους είχε με τον ηγούμενό τους και περιουσιακά στοιχεία παρουσίαζε, που της παρείχαν την ευχέρεια να έχει την οντότητά της ως Μονή. Και, για να έχει το Μοναστήρι, εκείνη την εποχή μια κάποια αίγλη, θα πρέπει οι ρίζες του να ήταν βαθιές και να χάνονταν σε κάποιους αιώνες πιο πίσω.

Στα 1823 υποβάλλεται έκθεση του Πρωτοσύγκελλου Αμβροσίου Φρα-ντζή στο Εκτελεστικό, που αναφέρεται και στη Μονή της ΚΑΤΖΗΜΟΥΚΑΤΑΣ - όπως τη γράφει, που όμως δεν είναι άλλη από τη Μονή της Παναγίας της Κατσιμικάδας. Η έκθεση αφορά στα «εμβατικά και λοιπά εισοδήματα της Ι.Μ. Χριστιανουπόλεως κατά το 1823». Ο Τουρκοαιγύπτιος πασάς, ο γνωστός Ιμπραήμ έκαψε το Μοναστήρι στα τέλη Μαΐου του 1825 και κατέστρεψε την όποια κτηματική περιουσία είχε, καίγοντας ελιές και κόβοντας δέντρα. Στις 12 Νοεμβρίου 1829 ο εκκλησιαστικός τοποτηρητής της Χριστιανουπόλεως Πρωτοσύγκελλος Αμβρόσιος Φραντζής υποβάλλει στο Υπουργείο κατάλογο των εκκλησιών, των Μοναστηριών και των ιερέων της επαρχίας Χριστιανουπόλεως (Τριφυλίας και Ολυμπίας). «.....Μονίδριον της Θεοτόκου της επ' ονόματι Καψιμικάδας.....». Στα 1830, ο Πρωτοσύγκελλος Αμβρόσιος Φραντζής, ως τοποτηρητής, στέλνει στον Κυβερνήτη - Ιωάννη Καποδίστρια - έκθεση, στην οποία αναφέρεται η όλη κατάσταση (κτιριακή, περιουσιακή και οικονομική) του Μοναστηριού της Παναγίας της Κατσιμικάδας. Για τη δεκαετία του 1830, την πρώτη του ελεύθερου και νεοσύστατου ελληνικού κράτους, υπάρχουν και άλλα στοιχεία, που σώζονται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Τον καιρό εκείνο, το Μονίδριο - όπως αναφέρεται - της Κατσιμικάδας, δεν είχε μοναχούς. Ήταν έρημο. Την περιουσία του διαχειριζόταν και νοίκιαζε σε ανθρώπους της Κυπαρισσίας ή των χωριών της περιοχής, αρχικά η Μητρόπολη και προς το τέλος της δεκαετίας ο Δήμος Κυπαρισσίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αναφορές που στέλνονται στην επί των εκκλησιαστικών Β' Γραμματεία της Επικρατείας, υποβάλλονται κατά τα έτη 1833, 1834 και 1835 απ' το Νομάρχη Μεσσηνίας, που τότε είχε την έδρα του στην Κυπαρισσία. Όμως, μετά την καταστολή της Επανάστασης του Γιαννάκη Γκριτζαλη - της γνωστής ως «Βλαχοεπανάστασης» - απ' τους Βαυαρούς, η πρωτεύουσα του Νομού Μεσσηνίας μεταφέρθηκε στην Καλαμάτα και οι αναφορές που υποβάλλονται και οι δημοπρασίες που γίνονται για ενοικίαση της περιουσίας του Μοναστηριού υπογράφονται απ' το Βασιλικό Έφορο Τριφυλίας.

Στις 8 Νοεμβρίου 1833 ο Διευθυντής της Νομαρχίας, που αναπληρώνει τον απουσιάζοντα Νομάρχη υποβάλλει στη Β' Γραμματεία της Επικρατείας, την επί των Εκκλησιαστικών «έκθεση της καταστάσεως των κατά τον Νομόν Μεσσηνίας ερήμων, ερειπωμένων και εχόντων ολιγωτέρους των πέντε μοναχών Μονιδριών και Μετοχιών». Στην έκθεση αυτή αναφέρεται ανάμεσα στ' άλλα Μονίδρια και Μετόχια και «έτερον Μονίδριον ονομαζόμενον Κατζιμικάδα,». Την έκθεση συνοδεύει σχετικός πίνακας των μοναστηριακών κτημάτων των Μοναστηριών της Τριφυλίας. «Το Μονίδριο της Κατζιμικάδας» φέρεται ερημωμένο. Το 1834, υποβάλλεται πίνακας με «καταγραφή των αφθάρτων ακινήτων κτημάτων του ακατοικήτου Μονιδριού Κατζιμικάδας τιμώμενον επ' ονόματι της Γεννήσεως της Θεοτόκου και εκτίμηση ως έγγιστα». Ο πίνακας κλείνεται με ημεροχρονολογία 15 Φεβρουαρίου 1834. Υπογράφει ο Νομάρχης Χρηστίδης.

Στις 10 Μαρτίου του 1835 έγινε δημοπρασία για να ενοικιαστούν οι συκαμνομορέες του Μοναστηριού. Το πρακτικό της δημοπρασίας εκτός απ' τον ενοικιαστή υπογράφουν ο έφορος Τριφυλίας Α. Λυμπερακόπουλος και αντί του Γραμματέα της Νομαρχίας ο Αναστάσιος Μανούσος. Το επόμενο έτος, στις 24 Μαρτίου 1836, έγινε δημοπρασία για τον ίδιο λόγο, που το πρακτικό υπογράφει πλην του ενοικιαστή και ο Αντώνης Κορακόπουλος ως εγγυητής. Το 1838 τη δημοπρασία «δια το ενοίκιον του προϊόντος των Μοναστηριακών ελαιών» διενεργεί ο Διοικητής Τριφυλίας και για το Μοναστήρι της Κατσιμικάδας πληροφορίες δίνει ο Δήμος Κυπαρισσίας. Για το επόμενο έτος το Ταμείο Κυπαρισσίας, με ένταλμα που φέρει ημεροχρονολογία 16 Μαρτίου 1839, «εισέπραξε 19 δραχμές από Ενοίκιον επικαρπίας χωραφίων Κατζιμικάδας».

Όλα αυτά τα χρόνια το Μοναστήρι δεν είχε μοναχούς. Παρουσιάζεται εγκαταλειμμένο και έρημο. Τα χωράφια του και τα δέντρα του, που όλο και λιγοστεύουν, νοικιάζονται από Αρκαδινούς ή από χωρικούς των γύρω χωριών κι έτσι καλλιεργούνται, ώστε να μην ερημώνουν. Το 1863, όπως και σήμερα, το Μοναστήρι γιόρταζε το γενέθλιο της Θεοτόκου στις 8 Σεπτεμβρίου. Και οι προσκυνητές από τον περίγυρο συνέρρεαν κατά ομάδες, πεζοί και καβαλαραίοι. Οι κάτοικοι της Κυπαρισσίας και των πέριξ χωριών συνηθίζουν να πηγαίνουν από την μεσημβριαν της προτεραιάς...». Αυτό το γεγονός ενισχύει την πεποίθηση ότι ο μοναχός Γαβριήλ ήταν τότε στην Κατσιμικάδα. Όλα εκείνα τα χρόνια και όσα ακολούθησαν, δείχνουν ότι το Μοναστήρι είχε ζωή.

Από τους πολλούς μοναχούς που έζησαν στο Μοναστήρι, για έναν μοναχό λέγονται πολλά.

Πρόκειται για τον Ηγούμενο **Γαβριήλ**. Από μαρτυρίες των κατοίκων των χωριών, Μουριατάδας και Καρβούνη ήρθε κατά πάσα πιθανότητα γύρω στα 1880 με 1885 (;). Καταγόταν από τη Σμύρνη. Το 1894 σύμφωνα με τη σκαλισμένη πέτρα του υπέρθυρου, θα πρέπει να ολοκληρώθηκαν οι οικοδομικές εργασίες της εκκλησίας. Μεγάλωσε την εκκλησία και την ψήλωσε περίπου ένα μέτρο. Ακόμα μεγάλωσε και το κτίριο που στεγάζονταν τα «κελλιά». Στη συνέχεια, ο Γαβριήλ μάντρωσε και περιέφραξε το χώρο του μοναστηριού, φύτεψε δέντρα, πλατάνια και κυπαρίσσια και ό,τι άλλο θεώρησε καλό. Καλλιεργούσε επίσης και ένα αμπέλι «άλφα», όπως το χαρακτηρίζουν οι σημερινοί γέροντες, που το θυμούνται.

Το 1910 διαμορφώνεται ο αύλειος χώρος και χτίζεται η αυλόπορτα που φέρνει και αυτή στο υπέρθυρο χαραγμένη τη χρονολογία. Κάτω απ' το σταυρό σκαλισμένο το όνομα του χτίστη με κεφαλαία γράμματα (ΘΩΜΑΣ ΒΑΡΔΑΚΗΣ). Ο Καλόγερος αυτός δραστήριος και εργατικός σαν μέλισσα πήγαινε στην αγορά με το δίσκο στο χέρι και έλεγε: «Το όβολόν σας για την Κατσιμικάδα». Κάθησε σαν καλόγερος μέχρι το 1920, οπότε αναχώρησε για την Πατρίδα του. Από τότε χάθηκαν τα ίχνη του.

Το 1920 και αργότερα γίνονται οι μεγάλες εικόνες που κοσμούν το τέμπλο.

Σε όλες τις επόμενες δεκαετίες, που οι άνθρωποι συνήθιζαν να κάνουν ένα είδος διακοπών κοντά στο βουνό και όχι πλησίον της θάλασσας, μερικές οικογένειες Κυπαρισσίων ανέβαιναν στο Μοναστήρι της Κατσιμικάδας, για να παραθερίσουν και να σοδειάσουν βουνίσιο αέρα στα πνευμόνια τους. Ήταν τότε που η φυματίωση θέριζε τον κόσμο και παρέμενε δυσκολοθεράπευτη νόσος.

Η γιορτή της Παναγίας γιορταζόταν κάθε χρόνο πανηγυρικά και οι προσκυνητές συνέρρεαν από το βράδυ και διανυκτέρευαν στη Μονή. Αυτό γίνεται μέχρι και σήμερα. Ακόμα, χωρίς διακοπή, στο Μοναστήρι γίνεται λειτουργία την τρίτη μέρα του Πάσχα, με συμμετοχή πολλών πιστών.

Κάπου στα 1955 με 1960, όταν Μητροπολίτης Τριφυλίας - Ολυμπίας ήταν ο αείμνηστος Δαμασκηνός (Χατζόπουλος), έγινε προσπάθεια εξωραϊσμού του Μοναστηριού και διαμόρφωσης του χώρου σ' έναν τόπο αναπαράστασης των παθών του Κυρίου. Στα πλαίσια αυτά από τον τότε καταξιωμένο αγιογράφο Γιάννη Θεοδωρακόπουλο, αγιογραφήθηκαν σε μεγάλες λαμαρινένιες επιφάνειες: ο «μυστικός δείπνος», που ήταν αναρτημένος μέσα στο ναό - στη μεσημβρινή του πλευρά - και που σώζεται ακόμα, η «ανάβαση του Χριστού - με το σταυρό στον ώμο - στο Γολγοθά» του - στο πρηνές πάνω απ' την εκκλησία - η «σταύρωση του Κυρίου εν μέσω των δυο ληστών με το ρωμαίο στρατιώτη να του κεντά την πλευρά» - κάτω απ' τις καστανιές - και η «ταφή» του λίγο δεξιότερα, σ' ένα λιθοχτισμένο τάφο. Την εποχή εκείνη, πολλές ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας είχαν φαλεί υπαίθρια, κάτω από τις εικόνες αυτές - αναπαραστάσεις. Και είχαν πραγματικά σκορπίσει ρίγη συγκίνησης, σ' όσους έτυχε να τις παρακολουθήσουν.

Τα τελευταία χρόνια καταβλήθηκε συλλογική προσπάθεια - λεπτομερής λόγος γίνεται σ' άλλες σελίδες - για το χτίσιμο του σύγχρονου ξενώνα, από το Σύλλογο των εν Αθήναις Κυπαρισσίων «η Αρκαδιά».

Το Μοναστήρι της Παναγίας της Κατσιμικάδας υπηρέτησε από το 1950 η κοσμοκαλόγρια **Αγγελική**

(
Δημοπούλου

), που είχε άσχημο τέλος στις 23 Αυγούστου 1986 βρέθηκε στο κελί της δολοφονημένη.

Τη διετία (1988 - 1990) καταβλήθηκε ζηλευτή προσπάθεια για τον εξωραϊσμό του ναού της Μονής, για τη διαμόρφωση του ενάγουρου και τη δεντροφύτευσή του με κάθε λογής δέντρα, καθώς και για την ολοκλήρωση των εργασιών στον ξενώνα, που είχαν σταματήσει, ώστε να γίνει λειτουργικός, πάντα με τις ευλογίες του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Τριφυλίας και Ολυμπίας κ.κ. Στεφάνου.

Ο αείμνηστος αιδεσιμότατος ιερέας των Βρυσών π. **Παναγιώ της Σωτηρόπουλος**, με χρήματα που συγκέντρωνε από πιστούς, ανακαίνισε το ναό εσωτερικά κι εξωτερικά. Διαμόρφωσε τον περίγυρο και τον δεντροφύτευσε με καστανιές, πεύκα, ακακίες, φοίνικες και με καλλωπιστικούς θάμνους, καθώς και με εποχιακά άνθη. Συνέχισε τις εργασίες στον ξενώνα (στέγη, μπαλκόνια, χωρίσματα, σοβάδες, πορτοπαράθυρα, επίπλωση).

Από το 1996 έως σήμερα στη Μονή υπηρετεί ο δραστήριος και εργατικός Ιερομόναχος **Σπυρίδων Πέρρας**

, ο οποίος με το περίσσιο του ζήλο έδωσε ζωή στη Μονή. Αναλυτικά το έργο του μέχρι σήμερα:

1997

Ανέγερση 30 μέτρων ανατολικού μαντροτοίχου, εξοπλισμός κουζίνας (πλακάκια δαπέδου - τοίχου, αγορά σκευών και ηλεκτρικών συσκευών, τοποθέτηση ντουλαπιών).

1998

Τοποθέτηση 7 αγιογραφιών στον ανατολικό μαντρότοιχο, τοποθέτηση 4 Ευαγγελιστών στο ταβάνι του ναού και αγιογράφιση του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο ιερό.

1999

Τοποθέτηση νέου ξυλόγλυπτου τέμπλου και ανέγερση πετρόχτιστης πηγής στον αύλειο χώρο όπισθεν του ιερού.

2000

Μικροφωνική εγκατάσταση, αγορά 2ου σετ βελούδινων καλλυμάτων.

2001

Αγορά ξυλόγλυπτου παραθρονίου, παγκαριού, προσκυνηταρίου, χειροποίητων ξυλόγλυπτων καρεκλών, τσιμεντόστρωση μέρος αυλείου χώρου.

2002

Λιθόστρωτο πέριξ του ναού, συνέχιση χτισίματος ανατολικού μαντροτόχου, τοποθέτηση αγιογραφιών στα παράθυρα του.

2003

Ανοικοδόμηση εσωτερικού μαντροτόχου και τοποθέτηση αγιογραφίας Μυστικού Δείπνου αντιγράφου του Λεονάρντο ντα Βίντζι.

2004

Χωματουργικές εργασίες στον ευρύτερο προαύλειο χώρο της μονής αξίας 12500 ευρώ. Επένδυση σκάλας που οδηγεί στο ναό με πέτρα, κατασκευή τάφου των σφαιρισθέντων μοναχών υπό του Ιμπραήμ του Β', τοποθέτηση πόρτας βάρους 250 κιλών στην πύλη.

2005

Αγορά ξυλόγλυπτων επίπλων του αρχονταρικού. Τοποθέτηση φανοστατών.

2006

Αρχιτεκτονική μελέτη κήπου, φύτευση ανθέων.

2007

Αντικατάσταση φθαρέντων εκκλησιαστικών βιβλίων.

2010

Ανοικοδόμηση βορίου πετρόχτιστου μαντροτόχου, Τοποθέτηση πόρτας βάρους 350 κιλών, τοποθέτηση 10 αγιογραφιών στα παράθυρα του τοίχου. Ανοικοδόμηση νοτίου τοίχου. Παρτέρια στον αύλειο χώρο.

2011

Συνέχιση βορίου μαντροτόχου και παρτεριών. Αγορά πήλινων γλαστρών και ανθοφόρων δένδρων.

2012

Κατασκευή παρτεριών δυτικά της Μονής.

2013

Αντικατάσταση πορτοπαραθύρων στον Ναό και σε μέρος του κτηριακού συγκροτήματος.

2014

Ανέγερση πέτρινης κρήνης και μαντρότοιχου νότια της Μονής πίσω από το κτηριακό συγκρότημα.

2015

Λιθόστρωτο και παρτέρια νοτιοδυτικά της Μονής.

2016

Λιθόστρωση στο ανατολικό μέρος της Μονής από την είσοδο έως το Ναό 500 τ.μ.

2017

Λιθόστρωτος διάδρομος και ράμπα για τους έχοντες ειδικές ανάγκες και λίθινα παρτέρια κατά μήκους του διαδρόμου.

Η συνδρομή πολλών ήταν αξιοσημείωτη. Πρέπει όλοι οι Τριφύλιοι να συνδράμουν, ώστε το Μοναστήρι της Κατσιμικάδας με την τόση ζωή μέσα απ' τους αιώνες και την τόσο ωραία και περίοπτη θέση του, να καταστεί πόλος έλξης των πιστών και τόπος περισυλλογής, προσευχής και πνευματικής ανάτασης.

Επιμέλεια: Ψιλόπουλος Κώστας

Βιβλιογραφία: «Το μοναστήρι της Παναγιάς της Κατσιμικάδας» του **Σ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ**